

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0807 — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ РЕДУКУЄ ДАЛЬШИХ 21 КОМІСІЙ

Вашингтон, 19 квітня. — На доручення спеціального штабу, очолюваного генералом Джозефом Т. МекНарі, секретар оборони Луїс Джансон зредукував дальших 21 рад і комісій в красивій військовій Установі, Джансон оправдує ліквідацію тим, що комісії були „непридатні, бо деякі вже покинули своє завдання, а інші тільки повторюють працю, виконувану вже давніше існуючими агенціями“. Між скасованими комісіями є одна, яка ніколи не вийшла в життя, а яка мала за завдання довести до більшої консолідації сил.

Секретар Джансон відбув півгодинну конференцію з президентом Труманом. Поінформовані люди твердять, що предметом розмови було на значення нового секретаря війни на місце Кенета К. Роула, якого резигнація вже внесена, а ще не оприлюднена.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ БІЛ ПРО ЕКА.

Серед невеликих церемоній у Білому Домі президент Труман підписав законопроект в справі виснагнення \$5,430,000,000 для Адміністрації Економічної Кооперації на дальшу працю. Плану Маршала при підписанні Європи. Ця сума має вистачити європейським країнам на найбільш чинних 15 місяців для економічного поставлення себе на ноги. Закри конгресу постарався за фонди для виплати, Реконструкцій Файненс Корпорейшен виплатити на цю ціль тимчасово більший долярів.

ПРЕЗИДЕНТ ВЗИВАЄ КУПУВАТИ ЩАДНИЦІ БОНДИ.

Президент Труман виголосив по радіо промову до населення, щоб воно купувало щадниць бонди і в такий спосіб причинявся до забезпечення Америки. Крім того бонди є найпевнішою локацією капіталу, твердив Труман.

Президент виголосив промову під час обіду в готелі Статлер, уладженім для вшанування членів дорадчого комітету, який має на цілі продати бонди вартості понад більший долярів.

КОМУНІСТИ ПОЧАЛИ ІНПІГУНСТВО ПІДЧАС ПАКТУ З ГІТЛЕРОМ.

Нью Йорк. — Комуністи, які працювали у підприємстві Селаніс Корпорейшен оф Америка в Комберленд, у стейті Меріленд, дістали наказ від свого проводу, щоб вимірити кожну стопу підлоги, приглянувшись йому укладенням і будові фабрики, та включаючи всі двері і виходи, зладити точні описи, мапи і передати їх урядовцям Комуністичної партії. Це було в 1940 р., отже тоді, коли Гітлер мав договір зі Сталіним. Це виявив свідок на процесі проти 11 провідних комуністів, обвинувачених в навчанні, які насильно скинути американський уряд. Ім'я свідка: Чарльс В. Нікодемус. У тому часі він був членом Комуністичної партії, а наказ дістав від стейтового організатора, Сема Діна. Для переведення шпигунства поділено комуністів, які працювали в фабриці і належали до відділу 1874 ювіл текстильних робітників, на групи по п'ять осіб, а над ними був один „капітан“. Нікодемус був капітаном. Він був в комуністичній

ЗА ВІДЛОЖЕННЯ ПОСТАЧАННЯ ЗБРОЇ ДЛЯ ЄВРОПИ

Вашингтон, 19 квітня. — Сенатор Там Коналі, предсідник комісії закордонних справ, заявляє, що оприлюднення програми постачати зброю для європейських країн повинно бути відложено до часу, доки сенат не зробить поступу в дискусії над ратифікацією Північно-Атлантичного Оборонного Договору. Республіканські провідні сенатори, Роберт А. Тефт і Артур Г. Ванденберг, зажадали ширших інформацій про розміри допомоги на озброєння Європи.

У четвер має відбутися тайне засідання комісії закордонних відносин, на якому секретар стейту Дін Ачесон виявить подробиці програми озброєння Європи для посилення Північно-Атлантичного Договору.

ФИЛАДЕЛФИЙСЬКА ПАРАДА ЛОЯЛЬНОСТІ НА 30 КВІТНЯ ПРИ СПІВУЧАСТІ УКРАЇНЦІВ

Филадельфія. — Український Комітет для Американізації видав зазив до українських товариств і організацій, щоб вони взяли зорганізовану участь у Параді в Дні Американізації в суботу 30 квітня. Устава до паради назначена на год. 1:30 за літнім часом, а похід почнеться в год. 2:30 зупинка: Місце збірки українських товариств призначено на 20 вулиці й Парквейс. Там збираються теж інші національні групи. Українська група виступить з своєю славною Струнною Оркестрою, яка перед тим візьме участь у програмі 27 квітня в Конвенційній Галі в Кемден, Н. Дж. Для сфінансування участі в похіді скликає Український Комітет збірники товариств у вівторок 26 квітня в 7-й годині ввечір в Домі Української Громади, під ч. 847 при Норт Френклін вулиці. На поставлення живого образу в параді треба зібрати \$500, які повинні зложити українські громадяни до 26 квітня. Жертви на цю ціль треба посилати на руки голови комітету, Стефана Мусія, в Українським Домі, 847 Норт Френклін, Филадельфія.

КОРАБЕЛЬ ГЕН. ГААН ПРИВІЗ ПОНАД 200 УКРАЇНЦІВ ДО БОСТОНУ

З двох кораблів, якими мали приїхати українські імigrанти до пристані в Бостоні, перший приїхав Генерал Гаан у вівторок 19 квітня, а після нього приїде в четвер корабель „Мерсі“ який мав приїхати наперед. Кораблем Генерал Гаан приїхало старанням Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету понад сто українців, а тільки ж стараннями інших комітетів, головню Католицького. Тому, що корабель причалив аж пополуночі, місцевий український Комітет мусів добре працювати, щоб пригостити земляків до візду в напрямі Нью Йорку, а звідси в інші сторони, на 7 год. ввечір. До Нью Йорку прибули імigrанти в товаристві секретаря ЗУАДК д-ра П. Дубаса, а тут зустрінули їх представники Українського Переселеного Осередка шойно в півночі і допомогли розіхатися до місць призначення. Деяких треба було примістити наніч в готелі, бо не було відповідних потягів.

СОВЕТСЬКІ БЛАЗНИ ВИСМІВЛЯЮТЬ АМЕРИКУ

Москва, 20 квітня. Тут почався весняний сезон циркових імпрез, в яких, крім звичайних циркових продукцій з'являються і люди, змобілізовані блазнів для висмівання західних країн взагалі, а Злучених Держав Америки зокрема. До таких циркових „жартів“, що ними Кремль робить свою „політику“ належить, в якій блазень заставляє собак гавкати, вити і скавувати та виєстное, що це є „Голос Америки“.

СОВЕТИ ЗАПОВІДАЮТЬ ЗАКІНЧЕННЯ БЛОКАДИ БЕРЛІНА

Берлін, 20 квітня. З авторитетних джерел тут повідомлено, що советське військове управління Німецької Комісії своєї зони, що всі між-зональні обмеження транспорту залізницею, водою і автострадами будуть скасовані в половині цього року. Совети мали теж натякнути виразно, що це відноситься і до між-зональної залізничної лінії Берлін-Кельн, яка була замкнена від часу проголошення советської блокади Берліна в червні минулого року. В самому Берліні советське управління запропонувало посадинові західних секторів міста, Ернестові Ройтерові 100,000 тонн картопель в заміну за сталень і інші промислові продукти, велику недостачу яких відчувається в советській зоні. Ройтер відкинув пропозицію, заявляючи, що не зробить Советам такої приємності, щоб погостити на перервання проти-блокади тоді, як советська блокада продовжується. Теж советські сателіти — згідно з повідомленням з Лондону — мали виразно натякнути на те, що Совети готові закінчити блокаду Берліна. Досі зі советського боку ще не було жадного офіційного звернення в цій справі до західних союзників. Вважається, що це може наступити або через західних амбасадорів в Москві, або на сесії Об'єднаних Націй. В кожному разі, в колах західних союзників ставляться до цих ініспірованих Советами „пробих бальонів“ з великим недовір'ям і застереженнями, здаючи собі справу, що за тим чиїмось яскраве нове советське політичне ладацтво. В таких справах зокрема велику остоорожність виявляє американський військовий губернатор, ген. Л. Д. Клаєй, що має з большевиками велику практику. Він заявив, що коли б большевики справді собі цього бажали, тоді можуть почати в цій справі переговори на урядовій базі в Лондоні, Парижі і Вашингтоні.

ГЕН. СПААЦ В ЛОНДОНІ

Лондон, 20 квітня. Вчора тут приїхав літаком ген. С. А. Спаац, з метою обговорити з місцевими властями справу виміни американських, британських і канадських кадетів.

ЗІЗД НОВИХ ІМІГРАНТІВ В МЕРІЛЕНДІ ВІДБУДЕТЬСЯ 15 ТРАВНЯ

Филадельфія, 19 квітня. — З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють, що стейтові власті з технічних причин рішили відложити заповіджений свого часу на 24-го квітня перший зізд нових українських імigrантів стейту Меріленд в Балтімор. Зізд остаточно відбудеться в неділю, дня 15-го травня, в Балтіморі і в ньому візьме участь губернатор стейту, Мр. Лейн. Під час зізду нові імigrанти врочисто полагоджуватимуть формальності з натуралізаційними „першими паперами“, а ціла імпреза буде передавана по радіо і телевізії. Програму зізду укладають стейтові власті в порозумінні зі ЗУАДКомітетом.

БРИТАНСЬКИЙ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ ПІД ОБСТРІЛОМ КИТАЙЦІВ

Шангаї, 20 квітня. (АП). — Сьогодні вранці китайська артилерія відкрила сильний вогонь на британський воєнний корабель „Аметист“ на ріці Янгце, що був в дорозі зі Шангаю до Нанкінгу. В повідомленні сказано, що 150 особова залоза корабля понесла „важкі втрати“. Докищо, не встановлено з цілою певністю, чи обстріл цього легкого нищильника походив з комуністичного чи урядового боку, але стверджується, що він може мати далекойдучі наслідки. Припускають, що корабель обстрілювали комуністи, можливо, взявши його за корабель своїх китайських противників. Атака на цей британський корабель, що їхав до Нанкінгу в мирних цілях для охорони та евакуації британських громадян, наступила власне в хвилині, як китайський уряд відкинув комуністичні домагання капітуляції, а пів-мільйонна комуністична армія на північному березі ріки Янгце робить останню підготовку до генерального наступу на південний Китай. Багато урядових представників та членів парламенту поспішно залишили Нанкінг, що збільшує загальне напруження та підриває ще більше мораль населення і воєнк.

ИТАЛІЯ ВИДВИГАЄ НОВИЙ ПЛАН В СПРАВІ КОЛОНИЙ.

Рим, 20 квітня. Прем'єр Альчиде де Гаспері повідомив вчора, що Італія видвигне пропозицію нової розв'язки для встановлення адміністративного режиму для її колишніх колоній та що цю пропозицію тепер розглядають західні дипломати в Генеральній Асамблеї ООН. В цьому новому плані передбачається три державні адміністрації для цілої Лібії під наглядом Об'єднаних Націй і з тим, що Італія управляла б Триполітанію, Британія админіструвала б Киренаїку, а Франція відповідала б за Фезан. Окремий комітет мав би розглянути можливість компромісу та протекторату над Еритреєю, а Сомалі були б віддані під опіку Італії.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ СЕРЕДЗЕМНОМОРЬСЬКОГО ПАКТУ.

Лондон, 20 квітня. — Місцевий „Дейлі Телеграф“ повідомляє, що тут вже під деякого часу відбуваються на високому дипломатичному рівні вступні розмови в справі підготовки нового оборонного Середземноморського пакту, що своїми цілями відповідала б і доповняла б Атлантичний пакт.

ЮГОСЛАВІЯ ПОРТУЄ ЗІ ЗАХІДНОЮ НІМЕЧЧИНОЮ.

Франкфурт, 20 квітня. — Збунтований проти Москви Тіто тепер вже вилонився з-за советської залізної заслонки в торговельних справах та нав'язав торговельні стосунки з трьома західними зонами Німеччини. Згідно з повідомленням зі західних авторитетних джерел, в цьому році Югославія доставить Західній Німеччині харчів вартості понад 34,000,000 долярів за німецькі товари, головню машини. Це буде найбільший торговельний договір Західної Німеччини з країною за залізною завісою.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В ЖЕНЕВІ.

Женева, Швейцарія, 20 квітня. — Завтра тут почнеться конференція Міжнародного Червоного Хреста, запрошена на яку прийняли 62 країни, включно зі Злученими Державами Америки і Советським Союзом. Конференція відбувається на дипломатичному рівні і її ціллю є досягнутти кінцевого порозуміння щодо ревізії Женевської конвенції в справі поведінки з воєнопонеленими, допомоги раненим на полі бою та корабельним розбиткам.

КАНОНІЗАЦІЯ СВЯТОГО.

Рим, 20 квітня. — З Ватиканських джерел повідомлено, що Папа Пій XII. в дні 15-го травня довершить обряд канонізації нової святої, французької баронеси Жанни де Лестеньяк Ландірас, основниці ордену Лочок Пречистої Діви в 1605 році та Марійських Дружин для дівчат. Вона була признана святою папою Львом XIII. в 1900 році.

ЧЕХИ СТАВЛЯЮТЬ ПАМ'ЯТНИК АМЕРИКАНСЬКІЙ АРМІЇ.

Прага, 20 квітня. — В Пільзені чехи почали будувати пам'ятник Американській Армії на згадку звільнення нею цього міста від німців 5-го врання 1945 року. Цей факт чеського народу стоїть у великій розбіжності з діяльністю чеського уряду. Рівночасно з повідомленням про будову пам'ятника, чеська преса подала вістку, що 30-го квітня комуністичний президент Готвальд відкрив в тому самому Пільзні залізничну станцію, яку відбудовано чотири роки після того, як її „знищили американці“.

НОВА ТРИРІЧКА М'ЯСОЗАГОТІВЛІ В СОВЕТАХ

Москва, 20 квітня. Спільним „указом“. Ради міністрів і компартії тут проголошено вчора нову трирічку, в якій заготовлять м'яса, молока, масла яєць і т.п. продуктів повинна бути збільшена на 50%. „Удлярникам“ у виконанні цього плану обіцяють „ордени Леніна“ та інші подібні „нагороди“. Про терор і висилку на Сибір тих, що поважаться не віддати ненасінний советській „державі“ останньої краплі молока, відирваючи її від рота голодних дітей в „указі“ не говориться, але це самособою розуміється.

СЕНАТОРИ БУДУТЬ РОЗСЛІДУВАТИ ЗЛОЧИН В МАЛМЕДІ

Сенатська зброяна підкомісія, яка просліджує присуд американського військового суду над спричинниками масового мордування американських воєнків і цивільного бельгійського населення націстами в Малмеді в 1944 р., визнала вже головних свідків на допити. Це потрібне на те, щоб не було ніяких сумнівів, що американський воєнний суд в окупаційній зоні не перевів як найточніше поступування, щоб наслідити злочин і покарати винуватців. На перших свідків покликало американських військових командантів, які знають цю справу.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1915.

PEREPLATA:	SUBSCRIPTION RATES:
На рік \$7.00	One year \$7.00
На пів року \$3.75	Six months \$3.75
На три місяці \$2.00	Three months \$2.00
В Джерсі Сіті і Закордоном:	Foreign and Jersey City Rates:
На рік \$10.00	One year \$10.00
На пів року \$5.25	Six months \$5.25
На три місяці \$2.75	Three months \$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАГРОЗА ПРИПИНЕННЯ
ВАЖНОЇ ПРАЦІ

Є небезпека припинення дальшого видавання книжок англійською мовою про Україну та українську справу.

Як знаємо, книжки про Україну, які оголошуємо в „Свободі“, не були і не є обробленими на зиск; тут ідеться про щось інше. Видаючи таку книжку, знається наперед, що кошти її видання не будуть повернені, що могли би бути, якби наше громадянство поставилося до цієї справи так, як треба. Але між нами нема 3,000 осіб, які не тільки розуміли б вагу ширення правдивого знання про Україну між по-англійськи говорятьчима народами, але теж вважали б обов'язком свого серця і розуму чинити причинитися до цього. Старі піоніри, духовного й світського стану, що бувало відносилися до таких справ з великим запалом і негайною реальною допомогою, здебільша вже в могилах. Час від часу, що правда, ще відвідується яке-то товариство, чи якась людина, що не тільки сама замовить книжку, але ще подбає, щоб її поширили між американцями, по шкільних і міських бібліотеках і т. п. Але це виняткові товариства і виняткові особи. Якби було інакше, то за один тиждень не стало б ні одного примірника книжки про Україну. І забракло б відразу книжок про Шевченка чи Франка, якби тільки ті численні наші товариства, що називали себе іменами тих двох велетнів українського духа, зацікавилися тими книжками. Маме теж товариства, що десятиками років себе „поступовими“ представляли, Франком і Драгомановим славлялися, а тепер, добившись мистку, не дбають, щоб хоч поширили між молоддю своєї власної організації книжку про Франка. Чи ж нема у нас більше таких товариств, як от Тов. ім. М. Драгоманова, відділ У. Н. Союзу з Менвіл, Ровд Айленд, що, мимходом кажучи, складається з звичайних робітників, а закупило 48 книжок Історії України, щоб їх розіслати до 48 стейтських бібліотек в Америці? Де ж наші інтелігенти, як ті, що тут родилися, так і ті, що є з старого покоління, що думали б про ці речі так, як оці наші робітники з Менвіл? Таким запитом не хочемо робити кривди тим, що про це дійсно дбають. А є такі організації й є такі особи. Однак годі збувати мовчанкою байдику відношення багатьох людей до громада, а теж і товариств, що повинні бути у проводі акції поширювання правди про Україну при допомозі книжок, видаваних англійською мовою і знаменитими американськими видавництвами. Видвигати це заставляє нас ця обставина, що лежать на полицях горні книжок про Україну, що їх написали знамениті американські автори, і то лежать у часі трагічних переживань українського народу. Нема кому їх поширити, нема кому їх розкупити, щоб можна було приступити до нових видань, так потрібних для всестороннього висвітлення різних проблем, зв'язаних з визволенням України. Нашими культурними імпрезами, фестивалями та піснями робимо добру справу українському культурному імені. Але рівночасно треба працювати куди сильніше, щоб американський світ відносився симпатично теж і до політичних змагань українського народу. Книжки про Україну та її визвольну боротьбу та інші тим подібні видання англійською мовою мають на цілі переконати в першу чергу по-англійськи говорятьчї народи про слушність української справи. Чи ж можна не розуміти ваги цього? Чи ж можна говорити про українських героїв і велетнів духа України, а не дбати, щоб про них в сучасний рішальний мент знали американці й канадійці?

Хочеться вірити, що ті слова промовлять як до старої нашої громади, так і до тих, що недавно сюди прибули, бо вони можуть прислужитися цій справі тим, що її розголосять по громадах, де живуть, чи по товариствах, до яких уже належать.

ВІСТІ З ПРАГИ

ІНСТАЛЯЦІЯ РЕКТОРА КАРЛОВОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

Інсталяція ректора була звичайно на початку академічного року, але цього року відбулася аж при кінці, 7-го квітня. Новим ректором став проф. Ян Мукаржовський, відомий з своєї участі в останній час в різних міжнародних маніфестаціях за мир і поступ. Є це перший комуніст на цьому найвищому чеському академічному уряді.

При інсталяції є звичаєм, що уступаючий ректор подає звіт з діяльності університету в минулому році, а новий ректор має науковий виклад на вибрану ним тему з свого фаху. З цьогогорічного ректорського звіту довідуємося, що чеський університет в 1947-48 ак. р. мав на всіх факультетах разом 21,920 слухачів.

Хоч новий ректор по фаху не є ні філософом, ні соціологом, але для свого ректорського викладу вибрав він тему про соціалістичну партійність в науці й мистецтві. Вперше за весь час від заснування чеського університету з ректорської катедри почулися твердження про те, що непартійна наука є фікція, так само як і непартійне мистецтво; що нехлясова наука взагалі неможлива; що непартійність в науці є фактично лиш замаскованою партійністю і т. п. Більшевицькі істини. Посилаючись на Леніна, новий ректор твердив, що все — і наука, й мистецтво, і література, й критика — мусять служити для здійснення соціалізму на землі. Гаслом для чеської науки й мистецтва, так само як і в СССР, мусить бути т. зв. соціалістичний реалізм. Взагалі, советська наука й мистецтво мають служити взірцем для чеської науки й мистецтва, творчості. Партійне підпорядкування науковій й мистецтві праці — як запевняв проф. Мукаржовський — ніби зовсім не обмежує свободи й можливостей наукового дослід, що й на службі компартії науковій й мистецтві працівники мають забезпечений найвищий рівень та повну свободу висновків.

Заборона наукової книги.

Чеський Історичний Клуб у Празі видав м. інш. три історіографічні публікації: І. Шусті — Історіографія Західної Європи в добу Середньовіччя й Нових Віків, І. Мацурка — Історіографія європейського соходу і І. Добіша — Історіографія Старих Віків. В цих трьох виданнях Чеський Історичний Клуб дав закінчену цілість підручників, дуже потрібних як для високої школи, так і для наукової праці істориків. Такої цілості і в такому повному обсягу не мав досі ні один з словянських народів.

Автором Історіографії європейського соходу, що вийшла в 1947 р. з досить багатою бібліографією (ст. 350), є колишній догматичний асистент професора східно-європейської історії на чеському Карловому університеті Ярослав Бідла. Проф. Мацурка сам тепер займає таку саму катедру в бернському університеті на Мораві. В науці він відомий не тільки своїми дослідженнями, спеціальними розвідками, скільки синтетичними працями з історії малярської держави, історії Польщі й історії східних слов'ян. В цих своїх працях торкається він і українських питань, і хоч не завжди вивітлює їх з належною повнотою і в згоді з вислідами української науки, все ж виявляє незвичайну для чеських вчених обізнаність з предметом і літературою українських проблем. Більш-менш те саме можна сказати й про новішу історіографічну публікацію проф. Мацурка.

На це видання, несподівано для автора і самих видавців, появилася дуже негативна рецензія советського критика І. Міллера, який цілу працю Мацурка назвав „кривим зеркалом“. Ця рецензія нараз показала, що чеські вчені аж до останнього часу не здавали собі справи з тих обставин, в яких вони опинилися, і з тих умов, в яких вони мусять тепер працювати. Советський критик вказує не тільки звичайні в такого роду працях річові помилки, а також і ніби умисні скреслення та хибні конструкції. Критик особливо недобрий на автора за те, що той не по марксистському подає історію СССР і саму советську історичну науку, не називає імен Леніна й Сталіна, вульгаризує історичний матеріал і т. д. В українській частині книги Мацурка, советський рецензент вказує, між іншим, на те, що автор за найвищу добу української історії вважає час Б. Хмельницького і І. Мазепи, що він дає докладну й похвальну характеристику М. Грушевському, називаючи його останнім українським національним будителем (для І. Міллера М. Грушевський є головою української буржуазно-націоналістичної історіографії). Советський критик недобрий на Мацурка й за те, що останній в своєму огляді згадує й позитивно оцінює також наукову працю українських істориків на еміграції, про яких Міллер пише з виразною ненавистю.

Звичайно, і критика, як і сама праця, може бути і більш, і менш наукова. Але в чеській практиці досі, здається, не було, щоб після появи якої б

там не було критики зовсім зникла з продажу книжка. Після появи советської рецензії, передрукованої і в чеському журналі Творба (орган ЦК Компартії), книга Мацурка зникла з продажу в книгарнях, а самий Історичний Клуб, хоч і має її в своєму видавничому складі, але тримає її під забороною й не продає навіть своїм членам.

Удержання Чеського Національного Музею.

Чеський Національний Музей в Празі був заснований ще в 1818р. Від початку його утримувало чеське музейне товариство, яке користувалося для того й деякою підтримкою Чеської Землі. За десятиліття свого існування цей Музей розвинувся й набув важного наукового значіння. Відіграв він не малу роль і в чеському національному відродженні. У 80-х рр. був збудований в Празі на Вацлавській Пл. музейний будинок, який і досі являється самим маестатним в цілій Празі.

Національний Музей і всі його збірки аж до 1934 р. були повною власністю приватного музейного товариства, яке в 1934 р. передало музейне майно на власність Чеської Землі, яка той Музей дала утримувати й про нього дбала. В зв'язку з теперішньою адміністративною реформою й новим поділом ЧСР на краї, влада республіки прийняла закон про повне удержання Чеського Національного Музею. Разом з тим удержавлені також мистецтво - промислові музеї в Празі та Берні й Наперстковий етнографічний музей в Празі.

Ці удержавлені тепер чеські музеї мають значіння та відіграли деяку роль також і в розвитку української науки, особливо Національний Музей в Празі. В часописі цього Музею було опубліковано багато різних українських — бібліографія їх частково зібрана д-ром П. Богацьким і опублікована в Записках НТШ у Львові. В архівних збірках Музею, напр. в спадщині Фр. Ржегоржа, зібрано багато пам'яток з культурної історії України. В колекційній бібліотеці Музею збереглося багато старих українських видань, особливо друкованих в кол. Австро-Угорщини, яких — можливо — нема тепер ніде в інших бібліотеках. До книгозбірки цього Музею надсилали цінні українські видання напр. О. Бодянский і інші українські славісти з власними написами. Ці рідкі книжки були дуже в пригоді тим українським вченим, які в 20-х і 30-х рр. перебували на еміграції в Празі. З них в бібліотеці Чеського Національного Музею найбільше попрацював покійний професор Василь Біднов.

Чеські музеї були удержавлені на внесення теперішнього

Великодня писанка на допомогово-рятункову акцію

З. У. А. Д. Комітету

ВІДОЗВА ЕКЗЕКУТИВІ І КОНТРОЛЬНОЙ КОМІСІЇ З.У.А.Д. КОМІТЕТУ ДО АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА З НАГОДИ ВЕЛИКОДНІХ СВЯТ

Американські українці! Брати і Сестри!

Радісне Свято Воскресіння Христового ми ще й в цьому році обходимо серед безнадійного і безпросвітнього світу. Радісний годинник воскресних дзвонів ще й в цьому році зливатися меться зі смутком великої частини згорюваного людства; у воскресній пісні ще й в цьому році пробиватиметься страх перед смертю; промінь надії буде притемнений кмарою безнадійності, а зневіра захитуватиме віру.

Не усім засмученим, зневіреним і згорюваним ми можемо допомогти, бо не всіх може досягнути наша допомога. Але ми виконаємо наш обов'язок, якщо допоможемо тим, кому можемо допомогти. Ми не можемо допомогти безпосередньо закнутим в кайдани неволі та відгородженим ворожою залізною завісою від світу нашим згорюваним братам і сестрам в поневоленій Україні. Але ми скріпимо їхню віру і збільшимо їхню надію, як простягнемо нашу братню допоміжну руку тим нашим братам і сестрам, які є поза засягом ворога, але які нашої допомогою так дуже потребують. Ще десятки тисяч довгими роками гнаних, голодних і переслідуваних українських скитальців в Європі, між ними багато тисяч неглинних дітей, немичних старців і калік, безрадних вдів і сиріт, дожидають нашої допомоги і рятунку від нас.

Впродовж минулих років Ваш ЗУАДКомітет найбільшим вкладом труду створив всі потрібні формально-правні передумови і можливості для цієї допомоги і рятунку, розбудувавши відповідний допомогово-рятунковий апарат в Америці і в Європі, та здобуваючи собі всі потрібні признання. Своєю доперішньою допомогово-рятунковою акцією та своєю ініціативою в ній, ЗУАДКомітет здобув не тільки собі, але й українському імені взагалі найбільшу увагу і признання. Ця праця і ці успіхи ЗУАДКомітету сьогодні для всіх очевидні, головне від часу, як в кожному транспорті нових імігрантів до цієї країни великий, а часто найбільший відсоток становлять українці.

Американські українці! В цій рятунково-допомоговій акції навряд чи є ще яка справа, якої ЗУАДКомітет не міг би полагодити, якщо б ціла наша американсько-українська громада дала йому в цьому відповідну матеріальну і формальну підтримку. Потрібно насамперед грошей на допомогу найбільш потребуючим та на продовження роботи самого Комітету, і потрібно завірень на працю і мешкання, щоб, якнайбільш кількості українських скитальців уможливити приїзд до цієї благословенної бо вільної країни. Це повинно бути щогорічно писанкою кожного американського українця й українки для ЗУАДКомітету. Цим ми найкраще сплатимо наш борг людській долі, що заощадила нам самим дух всіх терпінь і не достач, що їх зазнають наші брати і сестри в європейській долині сліз і горі і тим ми найкраще виконаємо наш обов'язок до наших братів та по науці Христа, що воскрес.

Христос Воскрес! — Направду Воскрес!

ЕКЗЕКУТИВА З.У.А.Д.КОМІТЕТУ:

Адв. Іван Панчук, голова; д-р Володимир Галай, екз. директор; Микола Мурашко і Олена Лотоцька, заст. голови; Михайло Дубас, касір; д-р Павло Дубас, секретар.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

Василь Довгань, Антін Маланчук, Роман Слободян, Василь Шабатура.

міністра шкільництва проф. Зденька Неєдлого. Проф. Неєдлий свого часу виявляв певні симпатії й до українського національного руху й української культурної праці. Це з його іменем вийшла в Празі чеська книжка про Українську Республіканську Капелю Кошиць. Пізніше став він дуже діяльним комуністом і за другої світової війни перебував у Москві. Вже як міністер, в 1945 р. він разом з своїм колегою міністром внутрішніх справ В. Носком віддав до Києва архів

ні матеріали, зібрані Українським Історичним Кабінетом в Празі. За його ж міністрування дійшло також і до закриття в Празі Музею ВБУ, на матеріялі якого ще перед роком наклали свою руку чеські уряди. Зробило це, правда, не міністерство шкільництва (Неєдлого), а міністерство внутрішніх справ, але міністерство шкільництва й дотепер не поставилося на опір цьому, хоч міністерство внутр. справ, все

(Докінчення на стор. 3-тій).

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНИМ ЧЕРВОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

13)

— Слідство було... З другим Василем на-віч ставили... Довелось підписати протокол... Жінку відпустили додому, а нам поставили 58 статтю — 8 та 11 пункти... Слідчий сказав мені, що я „спікся“... Що це значить, товариші, „спікся“ — спитав Бойко.

— Треба, щоб ти, друже, спочатку „розмотався“, а потім ми відповімо тобі, що значить слово „спікся“.

І Бойко „розмотався“:

— Ну, а як же НКВД дізналося про таємницю криниці? — спитали ми його по тому, як він розповів нам про себе і про свою справу. — Невже жінка твоя проговорила?..

— Так; бачите, жінка моя з виробничих, вона завжди любила читати святі книги, ані одного жебрака не пропустила без милостини, до церкви ходила, постила часто... Коротко — була релігійна... А коли великим постом до нашої станиці новий піп приїхав (три роки не було священника — ГПУ забарло), всі баби й по-сунулися до нього. Поводився він добре, голосом своїм також виводив непогано, та й сам ще молодий був... Пішла до нього й моя дурпа хрестопоклонна. Сподобався їй. А на страсній узлялась гоніти... Три дні все до церкви ходила, поки не „покалялась“

і розповіла попові про таємницю криниці... Другого дня піп із станиці зник, а решту ви вже знаєте... На слідстві жінка примушена була потвердити свою сповідь у попа і мою розмову з нею у масниці, а Василеві довелось... признатися... І от, коли я запитав слідчого, що мене чекає, він і відповів, що я „спікся“.

Бойко понуро зітхнув і за мовк, закручуючи чергову цигарку.

— Судові все ясно і зрозуміло! — з робленим апломбом вигукнув один із в'язнів, прозваний нами за пристрасну гру в шахи, „Капабланкою“. Він завжди любив жартувати і підбадьорював усіх веселою і безтурботною своєю вдачею. Наслідуючи советських суддів, він продовжував:

— Но... приймаю во внимание все внутреннее качество с внешними обстоятельствами и исходя из космополитической

точки зрения при абстрактных доктринах, окруженных капиталистическими парадоксами международных ап-перцепций, которые на данном этапе эпохальной концепции переживаемых нами классовых расслоений могут рроризировать советскую идиологию, — суд определил применить к „спекшемуся“ гражданину Ивану Бойко меру социальной защиты... от 10 лет исправтрудлагерей до перелета в „черном вороне“ на одну... з не так віддалених планет нашого сузір'я короткою пересадкою в камері смертників...

Камера засміялась. Гірко посміхнувся й Бойко, але потім тривожним голосом запитав:

— Невже „шльопка“? Йому ніхто не відповів. Сміх і посмішки враз погасли. І в камері стало сумно і важко. Всі напружено мовчали.

Через місяць Бойка й Василя судили в ревтрибуналі, звідки перевезли до тюрми, а вночі з камери смертників узяли на розстріл.

Вирок був остаточний і оскарження не підлягав.

Через чотири дні жінка привезла Бойкові чергову пенсію, але його вже не було ні в НКВД, ні в тюрмі.

МАРТИН ЗАДЕКА

Коли батька — за те, що був баптист — розстріляли большевики, а мати вийшла заміж за іншого робітника, дванадцятирічний Гриценко потрапив у безпритульні. Він побував у багатьох дитячих будинках і колоніях для малолітніх правопорушників, учився там у семирічці й столярній майстерні, та коли йому стало сімнадцять років, він знов опинився на вулиці, зв'язавшись із злочинним світом і почав красти. До 25-тирічного віку Гриценко мав уже п'ять судо-

вих процесів, біля 15 років загального терміну ув'язнення, три втечі із Соловків та інших таборів, двічі був „жонатий“ і до того складав злочинські вірші... Про всі свої пригоди він розповідав, як про героїчні подвиги, які довершував майже жартома, між іншим, подібно до того, як „з двома тузами набирають двадцять одно“. Особливо хвалився він своїми сміливими й вдалими втечами з табору та крадіжкою однієї „іноземної“ валізки.

З валізкою було так. У одного іноземного дипломата, що їхав „Голубим“ експресом із Москви до Владивостоку, вкрадено дорожню валізку. Все, що було в валізі і мало ринкову вартість — шовкові, вовняні й золоті речі — було продано перекупникам, а валізку з'ялишеним в ній якийсь паперами закопано в тайзі на одній сибірській станції, поблизу Омська.

Через два тижні винуватець цієї події вийшов у Москву нову крадіжку, але невдало, був затриманий і опинився в НКВД. В процесі слідства йому додатково прикинули ще одно обвинувачення за якийсь грабунок у Москві з „мокрим“, тобто з убивством, у якому він насправді участі не брав. А грабунки збігалися в часі з крадіжкою в „Голубому“ експресі, і залпунаний хлопчина, щоб уникнути тяжкого обвинувачення, вирішив „захиститися“ вкраденою у іноземного дипломата валізкою.

(Даліше буде).

ОБОВ'ЯЗКОМ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ Є, НАЛЕЖАТИ НЕ ТІЛЬКИ САМОМУ ДО СОЮЗУ, АЛЕ ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВ'ЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТИ ТАКОЖ ОБОВ'ЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОІХ ПРИЯТЕЛІВ ТА ЗНАЙОМИХ

М. В. Павленко-Луца.

Моя думка про „Основні проблеми“

„Свобода“ віддала місце надзвичайно важливій та потрібній дискусії. Уже в двадцять чотирьох щоденниках надруковано думки на тему основних проблем — взаємовідношення між самими українцями та між ними і сусідніми народами. Бачимо, що в дискусії забирали голос різні люди як під оглядом територіальним, так і ідеологічним. Були за, були й проти, як звичайно в кожній дискусії. Вражає мене, як це вже було відмічено деким, що часто голос в дискусії забирають люди односторонніх поглядів. Погоджуся з тим, що якщо одна чи друга сторона помиляється, то треба вказати помилку, але то не значить, що це треба негайно використати для своїх, а не загальноукраїнських цілей.

Я сам зі західно-українських земель і до 39-го року жив життям, думками, мріями і працею моїх братів з тих земель, звідкіля я походив. З більшовицьким наїздом на західно-українські землі я вперше віна-віч стрівнувся з нашими братами з східно-українських земель. Зглибити і ближче пізнати їх довелося мені в році 1940 і пізніше, будучи ще на волі і в близькому контакті з ними, опісля в тюрмі та на засланнях на далекий півночі, як рівно ж на скитанні в країнах Азії та Африки.

Ствердити треба один факт: вони своїм характером, ментальністю та вихованням різко відмежовуються від нас. Чому так є, знайдемо вяснення в історії. Я зверну увагу, чому саме вони на мою думку різняться від нас. Їхня душа широка і щира, немов Козацьке Море, ні меж ні стриму їй немає. Це

може бути корисним як приклад стихійний зрив за Хмельницького, або шкідливим — атамання хочби в часі визвольних змагань 20-тих років. Ми іншої ментальності. У нас більше скритості, таємничості, дипломатії і політиканства. Ці прикмети рівно ж мають свої злі і добрі сторони. В державному будівництві необхідні дипломатичні підходи, більше здержаності, а не, що на думку те й на язиці. Автім, і партійне життя у відповідних межах необхідне, бо годі все взяти в одні рямці, як це було в гітлерівській Німеччині, чи в більшовії. Ці прикмети приносять хвиби тоді, якщо вони переступають межі, що в нас на порядку дня, доказом чого не у порядку розуму політичне життя хочби на скитальщині.

Зі сказаного можна зрозуміти, яка ментальність одних та інших. Виховання, особливості виховання молоді, також дуже відмінне. Інакше воно формувалося під більшовією, а інакше під Польщею, Угорщиною, Румунією чи Чехо-Словаччиною. Годі заперечити різницю між нами. Різниця є, але їх можна і треба затерти. Зі слів кожного, що забирав голос в дискусії, ми бачимо одне, а саме, що всі однозгідно признають вагу загрози більшовизму для світу в цілому, а для української нації зокрема. Правда, неоднаково розуміють і представляють собі засіб боротьби ті чи інші. Хтось сказав, що правда посередина. Таке воно на мою думку, й тут. Християнсько-демократичний світ вчися до боротьби з більшовизмом не тільки нас, українців, але і москалів, поляків, німців та дру-

гих. Симпатії західного світу будуть за тим, хто більший вклад в боротьбу внесе, або хто потрапить більше — чесно чи не чесно — виторгувати.

На мою думку, ми повинні в дискусії більше звернути уваги на наші, загально-українські справи, на те, що для нас вже актуальне чи може бути актуальне в найближчих днях. Справи світового масштабу безперечно важливі, але ми маємо і повинні вирішати наші внутрішні справи, дивлячись на те, що вони тісно зв'язані з загальнолюдськими. До порозуміння з москалями може дійти, але не скорше, аж ми будемо мати силу — моноліт, перед якою вони мусіли б ударити чолом. Таке було вже в нашій історії, а покищо нам не слід присипляти чуйності еміграційних мас, бо наша ж історія знає такі приклади, що опісля дуже болюче відбилися на нашій державності, включно до поневолень.

Другою справою є те, що дискусанти не повинні забувати, що в порівнянні до всего українського народу нас на чужині горстка. Тому не кажу, що не потрібно порушувати „основних проблем“, але може слід більш уваги приділити нашим справам. Нам треба мати здоровий вплив на нашу еміграцію, зберегти її для української нації. Не тільки те, ми повинні і мусимо довести до порозуміння, та до повної згоди і братньої любови нової та старої еміграції. Нам треба повести працю на релігійній та культурно-освітній площині і то спільним зусиллям без огляду на ідеологічні та політичні переконання. Безперечно слід хоча трохи унормувати і політичне, тобто партійне життя.

Дивно мені, українцеві, що групи націоналістичного руху і досі не знайшли спільної мови; напевне не краще маєтья справа і з іншими українськи-

ми політичними угрупованнями, а їм же й числа мабуть нема.

Очевидно, я ще в другій половині 40-го року відірваний від краєвого життя та, не пройшовши таборового життя на скитанні крім тюрм, таборів і ще раз таборів, можу помилятися. Тоді нехай заберуть голос ті, що речі ті ґрунтовно знають. Писати на ту тему можна багато. Я обмежувся до декілька точок а саме до: 1. В дискусії більше уваги звертати загально-українським справам. 2. Не присипляти чуйності на жадну ворожу небезпеку. 3. Докласти зусиль, щоб

не було між нами різниць під територіальним оглядом. 4. Подбати про те, щоб попередити українську імміграцію в Новому Світі і тут роджені там ми, нова еміграція з усіх земель України, були одно тіло та одна душа. 5. Сконсолідованими силами вести релігійну та культурно-освітню працю. 6. Звести до мінімум внутрішньополітичну боротьбу і довести хоча до консолідації всіх однородних ідеологічних рухів.

Мені цікаво було б почути відповідь на мої думки і якщо я помилюся довести чому.

Монтреаль, квітень 1949.

ВІСТІ З ПРАГИ

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Ще лише справу українського музею в Празі без остаточного вирішення, так ніби чекає для того більш сприятливої політичної кон'юнктури.

Закриваючи Музей ВБУ, чеська адміністрація голословно умотивувала своє рішення тим, що ця установа була заснована правими українськими діячами, так ніби подібні чеські інституції засновували ліві діячі.

Удержавлення чеських музеїв може викликати в українців ще одну увагу. Чехи і за теперішнього режиму т. зв. народної демократії, коли вони у всьому маніфестують взорується на Сов. Союзі, як на найвищому ідеалі, не нищать і не припиняють діяльності своїх давніх національних установ, хоч ці установи були засновані за буржуазної влади, реакційними діячами і розвинулися за допомогою капіталістів. Існує в них і національний Музей, і всі інші чеські музеї, існує університет у Празі і всі інші школи, існує

Чеська Академія Наук і Королівське Товариство Наук, існує Чеський Історичний Клуб, Словянський Інститут і т. д. Діаї, в роді проф. Неєдлого і проф. Мукажовського, які заправляють теперішнім науковим життям в Чехії, домоглися деяких персональних і програмових змін, але в основі все залишається на своєму місці й провадить давню працю. Коли б сталася політична зміна, яких чехи зазнали вже кілька, їхнє культурно-наукове життя буде розвиватися далі без особливих втрат.

Але — зберігаючи все своє — чехи аж до безоглядності виявили свій політичний сервілізм коштам українських установ у Празі. Вони віддали Советам в дар архівні збірки Українського Історичного Кабінету, хоч добре знали, що це суперечить волі жертводавців і депозиторів тих матеріалів, та і взагалі ті збірки складалися з фондів, які передчасно було передавати до СССР.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВІДПОВІДЬ НА „РІДНІ БУДЯКИ“

В „Свободі“ з 13 квітня ц. р. розписався мальовничо п. М. Коко про те, як то він любить „рідні будяки“. Він, мовляв, в молоді літа навіть спав попід лопухами та будяками. Отже і тепер ввижаються йому будяки на кожному кроці і він їх рве і милується з них.

І як же не замилуватися! Один український музикант писав про крадіж москалем української пісні. І п. М. Коко пише: „...Крадіж, звісно, поганий вчинок і стоїть в колізії зі сьомим параграфом Господнього кримінального кодексу. Наш музикант записав крадіж чомусь то до восьмого параграфу, а тим самим і сам проґривався проти тієї заповіді. Чи не пишні будяки!“ (Підкреслення моє. — Г. П.).

Не все, що коле, є будяк, п. Коко! Чи тут завинила ваша ігноранція („ботанічна“ чи якась інша), чи прагнення зривати все, що не по вашому росте — не будемо дошукуватися. Однак прийміть до відома, що це писав український православний вірянин, а Православна Церква, як і Протестантська і Жидівська, числять десять Заповідей Божих в порядку, який подається в Біблії, в II-гій Книзі Мойсея, глава 20, стихи 2—17. І там Божа Заповідь „Не укради“ буде восьмою за чергою.

о. Г. Павловський.

ВСТАВАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМЧАСИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬОНОВОГО МАЕТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

„Guess I'd better wait before I make another call.“

That's what we call being thoughtful — and it's the kind of thoughtfulness you find among good party line neighbors everywhere. It gives others on the line an opportunity to make their calls — and it makes it possible for more people to reach you.

So-p-a-c-i-n-g calls . . . releasing the line for emergencies . . . replacing the receiver gently when the line is already in use . . . all these are simple courtesies. But altogether they assure good party line service for every one!

NEW JERSEY BELL TELEPHONE COMPANY

НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА ФІРМА СТАСЮКА

поручає найкращі м'ясарські вироби
ШИНКИ, КОВБАСИ, РЕБЕРКА ТА ІНШУ ВУДЖЕНИНУ
власного виробу по цінах уміркованих

ЛИШ ПЕРШОЇ ЯКОСТІ
ВУДЖЕНИНА І СИРІ М'ЯСИВА
ПРОДАЄМО В НАШІЙ ФІРМІ

П. Стасюк
124
Перша Евения Нью-Йорк, 3.
(між вулицями 7.а і 8.а)

ВИРОБЛЮВАНА НА МІСЦІ
ВУДЖЕНИНА П. СТАСЮКА Є
ГАРАНТОВАНОЇ ЯКОСТІ

КУПУЙТЕ У ФІРМІ, КОТРА ЗАВДЯКИ ПІДДЕРЖКИ ПОСТІЙНИХ ПОКУПЦІВ ІСНУЄ ПОНАД 27 РОКІВ

Спеціальні
ЦІНИ НА
ВЕЛИКОДНИЙ ТИЖДЕНЬ

СВЯТОЧНА
КОВБАСА
СІКАНА
57¢
ФУНТ

ШИНКИ
ЗАДНІ
В КЕНАХ
83¢
ФУНТ

ВУДЖЕНИН
ТЕНДЕРЛОЙН
71¢
ФУНТ

ВУДЖЕНКА
3
РЕБЕРКАМИ
43¢
ФУНТ

УВАГА! — СКЛЕП ОТВОРЕНИЙ ЧЕРЕЗ ЦІЛИЙ ВЕЛИКОДНИЙ ТИЖДЕНЬ ДО ГОДИНИ 9. ВВЕЧІР.

УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ

Митрополитальної Округи Нью Йорку і Нью Джерзі

приналежний до ЛІГИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

—:—:—: відсвяткує —:—:—:

300-річчя

ТРІОМФАЛЬНОГО ВІЗДУ ГЕТЬМАНА В. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ДО КИЄВА

влаштувати в рамках свого

ТРЕТЬОГО ВЕСНЯНОГО ФЕСТИВАЛЮ

велику театральну-мистецьку імпрезу

„ГОМІН УКРАЇНИ“

(ECHOES OF UKRAINE)

—:—:—: що відбудеться —:—:—:

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-го травня 1949, В ГОДИНІ 2.30

ПОПІЛУДНІ

в репрезентативній залі КАРНЕГІ-ГОЛЛ

В НЬО ЙОРКУ, ПРИ 7-МІЙ ЕВЕНЮ І 57-МІЙ ВУЛИЦІ.

НА ПРОГРАМУ ІМПРЕЗИ ЗЛОЖАТЬСЯ:

1. ТРИОМФАЛЬНИЙ ВІЗД ГЕТЬМАНА БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ДО КИЄВА. Оригінальна інсценізація історичної події з 1649-го року, на підставі відомого образу Івасюка тої ж назви.
2. ВЕЛИКА ІДЕЯ МАЗЕПИ. Оригінальна інсценізація на підставі трилогії Богдана Лепкого. В обох інсценізаціях багато сольових і хорових співів і танців.
3. ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ. Уривок з опери Артемовського.

Доход з імпрези призначений на допомогово-рятункову акцію Злученого Українського Американського Допомогового Комітету.

БІЛЕТИ НА ІМПРЕЗУ В ЦІНІ: \$3.60, \$2.40, \$1.80, і \$1.20 вже можна набувати в:

SVOBODA, 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.; Telephone: Bergen 4-0237 — Bergen 4-0807
 SURMA, 11 East 7th Street, New York City; GRamercy 7-0729
 NASZ BAZAAR, 151 Avenue A, New York City; GRamercy 3-3678
 STEPHEN KOWBASNIUK, 277 East 10th Street, New York City; ALgonquin 4-8779
 ART MODE, 181 Second Avenue, New York City; ORchard 4-5674
 NICHOLAS HAWRYLKO, 34 East 7th Street, New York City; GRamercy 7-1726
 PETER KUCHMA, c/o St. George's Ukrainian Catholic Church Choir, 22 1/2 East 7th Street, New York City
 UKRAINIAN YOUTH LEAGUE OF NEW JERSEY, c/o M. Tizio, 169 Hopkins Ave., Jersey City, N. J.; Journal Square 2-9724.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВІНДЗОР, ОНТ.

Велике Українське Маніфестаційне Віче.

В Українському Національному Домі при вулиці Отава відбулося заходами Філії УНО дня 13 квітня велике Українське Маніфестаційне Віче. Предсідником був секретар місцевого КУК п. Богдан Зелений, секретарем інж. Писецкий, а головним промовцем член Української Національної Ради в Європі д-р Степан Росоха.

Зясувавши безперервну 30-літню збройну боротьбу українського народу проти московсько-більшевицького імперіалізму, д-р Росоха заявив, що коли б Велика Антанта належно зрозуміла політичну ситуацію в 1918-21 на сході Європи і допомогла молодій Українській Державі в боротьбі проти московсько-більшевицької навали на українські землі, то сьогодні західним демократам не потрібно було б творити оборонний Атлантийський Пакт. І що сьогодні не допоможуть ніякі пакти, якщо західні демократи знову поновлять свої попередні помилки, підпадаючи під вплив обдувної пропаганди російських „демократів“ на чолі з Керенським, Черновом та іншими. Чорчил теж немає рації, коли твердить, що ідея самовизначення народів не виправдала себе і що треба творити більші державні групи чи блоки, щоб затримати світовий мир. Хіба була і не в ідеї, але в тому, що ідея самовизначення було пристосовано тільки до одної Австро-Угорщини, а не до ще гіршого конгломерату народів, якою була тоді царська, а сьогодні є советська Росія. І тільки повне і дійсне самовизначення народів на теренах середньої і східної Європи і заіснування їх демократичних незалежних держав на їхніх національно-етнографічних територіях, забезпечить світовий мир, підкреслив д-р Росоха. Тільки цією зброєю буде можна розбити цю тюрму народів, якою являється СССР і зникнути московсько-більшевицький імперіалізм, який вирушив на здобуття світа і поневолення миролюбних народів.

30-літня боротьба українського народу мусить бути належно оцінена і використана в тій майбутній гігантській війні. В Україну мусить бути післана, заявив д-р Росоха, українські експедиційні корпуси, а не чуже військо! УПА має бути визнана за регулярну українську армію, а український нарід за воюючу сторону. На чужині, в екзилі, заіснувала Українська Національна Рада, що обєднала всі українські політичні сили і є дійсним і легальним представником Українського Народу, а не є ним експозитура Москви, якою являється уряд т.зв. Української Радянської Соціалістичної Республіки. Ці дійсні і законні представники Воюючої і Національної України мусять бути визнані і належно підтримані, бо боротьба Українського Народу проти московсько-більшевицького імперіалізму, є боротьбою цілого християнського і демократичного світу.

Атлантийський Пакт тільки тоді буде мати значення і сповнит своє завдання, якщо він буде підданий не тільки збройною силою, але також підпертий ідеями самовизначення народів і розбиттям та поваленням російського колосу і заіснуванням на його руїнах суверенних національних держав тих народів, яких століттями поневолювала царська Росія, а тепер советська, підкреслив д-р Росоха. Безперечно, що сингатори Атлантийського Пакту повинні

зразу підготуватися мілітарно, бо Советський Союз в його експансії і агресії не спинять жадні пакти, а тільки сила. Большевики визнають тільки аргументи сили і то сили збройної, а не паперових пактів, ліг чи обіднянь!

Український нарід завжди стоятиме по боці інших миролюбних народів у боротьбі проти загрози християнської культури й цивілізації та підбою світу. Цього доказом є його 30-літня кривава боротьба, в якій всі його опустили і він боровся і бореться сам один до сьогодні. Поминути український нарід в майбутнім ударі християнського і демократичного світу із світом безбожницьким московсько-більшевицьким — не можливо! Це мусить запам'ятати всі ті, яких доля поставила на передові пости в боротьбі проти світової загрози московсько-більшевицького імперіалізму! — закінчив д-р Росоха.

Віче прийняло відповідну резолюцію і відспівало національний гімн.

ТАРЗАН, ч. 2077. Попав під арешт.

WHEN KRON ACCUSED HIM OF BEING A THIEF, TARZAN STEPPED FORWARD IN ANGER.

THEN ANOTHER THOUGHT STRUCK HIM AND HE ALLOWED HIMSELF TO BE TAKEN TO THE PLANTATION OWNER'S HOUSE.

„HERE IS THE THIEF, MR. BLAKE! ANNOUNCED KRON, AND HERE IS ONE OF YOUR DIAMONDS I FOUND IN HIS POSSESSION.“

„LOCK HIM UP! ORDERED BLAKE. WITHOUT A WORD OF PROTEST TARZAN ALLOWED HIMSELF TO BE LED AWAY.“

Коли Крон обвинуватив Тарзана у злодійстві, він кинувся наперед зі злости.

Однак пізніше прийшла йому інша думка і він дав себе забрати до дому власника плантації.

„Ось тут злодій, пане Блейк! — заявив Крон. — „А тут один з діамантів, які я найшов в його посіданні“.

„Замкни його!“ — наказав Блейк. Без слова протесту Тарзан дав себе вивести з хати.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

НЬО ЙОРК, Н. Я.

Збори Жіночої Секції ЗУАДК.

Дня 31 березня відбулися збори Жіночої Секції ЗУАДК, на яких були обговорені три важні справи. 1. Продовження праці при збірці і пересилці убрания на скитальщині; 2. влаштування Дня Матері; 3. активна участь в зїзді ЗУАДК.

Голова Жіночої Секції Іванна Бенцал відкривала збори і коротко пояснила їх ціль. Секретарювала п-ні Юрків. Далше в коротких словах голова переповіла працю Жіночої Секції за останні місяці, згадуючи при тім, що праця при збиранні і висилці одягів досить змаліла тому, що жінки, які працюють в Жіночій Секції працюють також в порті при зустрічі нових імігрантів зі скитальщини в Переселенчій Осередку.

Однак Жіноча Секція існує далше і хоч в меншій кількості, та все таки майже щотижня посилає убрания і харчі до Європи. Далше І. Бенцал вівзвала присутніх знайти більше часу на працю при висилці убрания і харчів.

Після обговорення першої точки розвельсь обширна дискусія над відсвяткуванням Дня Матері, який припадає на першу половину місяця травня. По ширшій дискусії, в якій брали голос, майже всі присутні, рішено відсвяткувати День Матері 15 травня і вибрано комітет програмовий і гостинний. До програмового комітету ввійшли слюдожчі пані: Головей, Юрків і Демидчук. До комітету гостинного ввійшли пані: Бенцал, Пелешок, Бодак, Корпало, Близняк і Кушак. Під кінець зборів обговорено участь Жіночої Секції в загальних зборах ЗУАДК, які мають відбутись в Філадельфії дня 7 і 8 травня 1949.

Коли Жіноча Секція веде далше працю при збірці і пересилці убрания і харчів на скитальщині, хоч в меншій розмір як це було в початках, то цю дорогою прохання наше громадянство, головню жінцтво, відновити збірку убрания і харчів. Коли загада про харчі, належить згадати, що на скитальщині посилають треба головню харчі поживні, такі, як порошокане молоко, яйця, а головню товщі. Тим організаціям і приватним особам, які досі посилали убрания і харчі Жіноча Секція оцю дорогою складає щирю подяку.

UKRAINIAN RESETTLEMENT CENTER
11 E. 7th St., New York City.
Марія Демидчук.

ОЗОН ПАРК, Н. Я.
На акцію ЗУАДК.

Дня 9 квітня, в річницю смерті Анни Мисків, бувшої членниці У. Н. Союзу, посвячено по Богослужбі пам'ятник на гробі Покійної. Потім відбулась перекуска в домі мужа Покійної й дочці Емілії. Присутній П. Господарець згадав при цій нагоді про скитальців. Жертвували на ту

ціль: Степан Мисків \$5; а по \$2: Е. Мисків, П. Господарець, Нечесний, П. Парашук; по \$1: М. Іванчук, К. Кушаловська, Е. Орлян.

Гроші вислано до ЗУАДК-митету.

П. Парашук.

ПРИРОДА ВІДРОДЖУЄТЬСЯ — СИМВОЛ НОВОГО ЖИТТЯ.

Великдень не час чогось, що починає існувати знову. Тоді вся природа відновлюється. З весною кожна сподіється якоїсь радості. Символом Великдня є писанка, лоза й інші релігійні предмети. Для найбільшого числа людей Великдень є нагодою придбати новий одяг.

Зпоміж усіх частин одягу найбільше замітний є капелюх. Тому звичайно говоряться в Америці про Великдній Бонет, тобто капелюх. Це для жінок.

Однак і чоловіки не остаються позаду, вони теж дбають про гарний вигляд і про стиль, капелюхи. Такими є капелюх Адама — Адам Гет. Без огляду на форму і на вигляд, капелюх Адама завжди апелюс до людини.

Є це теж масовий продукт, отже економічний в ціні, а все таки зроблений так, що можна його доплатити для кожного. Тому варто купити Адама капелюх на Великдень! (ог.)

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 18. квітня 1949 р. помер у 68. році життя

ІГНАТ ПИРЕН,

член Вр. св. Володимирів, від. 288 У. Н. Союзу в Джерзі Ситі, Н. Дж.

Покойний вступив до Братства І. У. Н. Союзу в 1923 р. Був родом з села Замидки Рівнянська, пов. Слоним, Зак. України. Похоронив у селі жінку Анну, двоох синів, троє дочок і внука.

Похорон відбудеться в четвер, 21. квітня 1949 в похоронному закладенні Петра Яремів, 129 E. 7th St., New York City, в годині 8:30 раню до церкви св. Юра, 7th St., New York, а відтак на St. John Cemetery в Нью Йорку. — В. Н. П.: Т. Заканич.

Дня 19. квітня 1949 р. помер у 71. році життя

ІВАН БОНЧУК,

довголітній член Тов. Зоря, від. 69 У. Н. Союзу в Нью Йорку.

Покойний походив з Богородчан, Галичина. Похоронив у селі жінку Теклю, синів, дочку та 8 внука.

Похорон відбудеться в четвер, 21. квітня, в годині 9:45 раню, з похоронного закладення Петра Яремів, 129 E. 7th St., New York, а відтак на St. John Cemetery в Нью Йорку. — В. Н. П.: М. Листей, сек.

Дня 15. квітня 1949 р. помер у 37. році життя

МЕХАНІЛО ДЕМКО,

член відділу 409 У. Н. Союзу.

Покойний походив з Вісна Оленова, Чехословаччина. Похоронив жінку Марію і дві сестри.

Похорон відбудеться 17. квітня з церкви св. Марії. — В. Н. П.: І. Триніо, секр.

IVAN FRANKO'S "MOSES"

Trans. by Waldimir Semenyna

With a biographical sketch of Ivan Franko

by Stephen Shumeyko

Price 50 cents

ГОРИГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частях

знаменитого-повістяра

Уласа Самчука

Стопін 194. — Ціна \$1.00.

Замовлення разом з належністю слати до:

"Svoboda"

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

3 Канади замовлення треба платити американською валютою.

НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

Українська Громада!

Весь працюючий люд

обходиться

В СУБОТУ, 30. КВІТНЯ ц.р.

СВЯТУ ПРАЦІ І

ЛЬОБЛЯНОСТІ

Звертаємося до Тебе з гарячим заклинком:

ПРИВІДЬ на ту маніфестацію! Виступи карними лапами на вулиці Метрополі під нашими прапорами і гаслами!

ЗАМАНІФЕСТУЙ свою лояльність тій Державі, яка боронить сьогодні неопакосту цілий світ перед большевицьким заливом!

ПОКАЖИ, що Тобі не байдуже доля Твоїх Рідних, які загинули у большевицькій тиормі народів, що Твоє серце крипається з болю за потонувшим большевицьким наладником Рідного Землю!

Маніфестаційний Комітет.

ВОТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

У. Н. СОЮЗУ!

ПРАЦЯ

MIAMI, FLORIDA. Потрібно першої класи ВІНДІКЛІНЕРІВ до чистення вікон. Мусить мати практику. Мусить робити на високих будинках.

Треба щоб мали ліценсію ідти тримати. Початково відстануть \$50.00 тижнево. Як маєте повний кваліфікацій прийдіть до роботи, або пишть, по англійськи: John Korczak Keystone Window Cleaning Co., 421 N. W. 23 St., Miami, Fla. Ph. 33160.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF

223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)

N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.

Острі й довготривалі нехоті чоловіків і жінок. Шкіри, X-Ray. Роздуться жм лікуємо без операції. Переводимо валузу кроки для спружних дозволів. Офісний годинник: В будні 10-7 Р. М.

В неділю 11-1 Р. П.

НАД ОЗЕРОМ

Оповідання з американського життя

написав С. КОТИК

Стопін 109. — Ціна 75 ц.

Замовлення зраз з належністю слати до:

"SVOBODA"

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

3 Канади треба платити тільки американською валютою.

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Receiv 4-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ІВАН БУБЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

перекладає погребення по \$150

улі ти мислиш як

ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 6th St., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ПРЕМІ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

в БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬО

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2558

Branch Office and Chapel:

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel.: MEtrose 4-5875